

KANNANOTTO KUNNAN TALOUDEN TASAPAINOTTAMISEEN

Siikajoen kunnan nykyinen menojen kasvuvauhti sekä investointitaso ylittävät kunnan verotulojen ja valtionosuuksien vuosittaisen kantokyvyn. Kunnanvaltuusto nimesi 19.10.2023 § 109 tulevaisuustyöryhmän ja käynnisti näin talouden tasapainottamisohjelman valmistelun. Talouden tasapainottamisohjelman on määrä tulla valtuuston käsiteltäväksi ja hyväksyttäväksi 13.6.2024. Valtuusto päättää toimenpidekokonaisuudesta, jonka yksittäiset keinot päätetään hallintosäännön mukaisin toimivaltuuksin erikseen tai osana kunkin vuoden talousarviota.

Kotiseutuyhdistys Siikajoki-seura ry esittää kannanottonaan Siikajoen kunnan tasapainottamisohjelmaan liittyviin toiminta-alueelle kohdistuvin sopeuttamistoimiin seuraavaa.

1. Säästötoimenpiteiden rinnalla tulevaisuustyöryhmän tasapainottamisohjelmassa ei ole esitettyjen tietojen valossa selvitetty tai julkistettu riittävällä laajuudella tulopuolen vahvistamiseen tähtäviä toimia. Ilman tulopuolen vahvistamista jää "kuntalaivan" kääntäminen kestäväälle uralle tekemättä. Pidemmällä tarkastelulla "pelkät" säästötoimet tukahduttavat kehitysmahdollisuudet. Kunnan tulee hyödyntää hyviä edellytyksiään ja mahdollisuuksia saada alueelle mm. uuteen teknologiaan ja energian tuotantoon tukeutuvaa toimintaa. Hyvät tulokohteet tasapainottavat taloutta ja aiheuttavat myönteistä kierrettä ja parantavat tulevaisuuden uskoa.

Kotiseutuyhdistys esittää, että aloittavana toimenpiteenä tulevaisuusohjelmassa kunnan tulee selvittää perusteellisesti tulopuolen parantamistoimia.

2. Tasapainottamisen toimista on laskettu ja kirjattu hyvin suorat vaikutukset kunnan talouteen. Kouluverkkoa on ajoittain paikallaan tarkastella, mutta on hyvä myös huomioida, että ennen todellista tarvetta tehdyt keskittämiskorjaukset usein kiihdyttävät nykyistä alenevien oppilasmäärien suuntaa. Valitettavan vähälle huomiolle tai kokonaan tarkastelematta ovat jääneet säästökuurin välilliset tulopuolta heikentävät vaikutukset. Liikaksi keskittävät säästötoimet vaikuttavat usein

myös kuntalaisten ratkaisuihin tulevaisuutensa suhteen. Eri puolilla paikkakuntaa, elinvoimaisilla talouskylilläkin sijaitsevien koulujen lakkauttaminen tarkoittaa pidemmällä ajalla yleensä voimakkaasti taantuvaa kehitystä. Kotikylä menettää tärkeän pitovoiman menettäessään koulun.

Kotiseutuyhdistys esittää, että jatkoon valittaviksi esitettävälle säästötoimille lasketaan kattavasti myös välilliset taloudelliset vaikutukset.

3. Siikajoki-seura ry:n toiminta-alueella merkittävimmät suorat vaikutukset tasapainotusohjelmassa esitetyistä säästötoimista tulisivat toimenpiteistä, jotka kohdistuvat Gumeruksen koululle. Koulun toimintaan on esitetty useita säästömalleja, joista suurimmat negatiiviset vaikutukset tulisivat koulun kokonaan lakkauttamisesta. Myös ylempien luokkien (luokat 7 – 9) lakkautuksesta aiheutuu samankaltaisia vaikutuksia. Koululle suunnitellut peruskunnostustoimet on syytä tehdä ajallaan, viimeisestä isommasta korjauksestakin on pian aikaa 30 vuotta. Koulun lakkaaminen tai luokkatarjonnan supistuminen merkitsee nykysuuntauksen tapaan väistämättä kylän pitovoiman ja houkuttavuuden supistumista. Paikkakunnan vahvuuksia on ollut hyvä ja monipuolinen koulutarjonta.

Kotiseutuyhdistys esittää, että tulevaisuuteen tähtäävissä ratkaisuissa huomioidaan myös Siikajoen kunnan meren puoleinen osa tärkeänä ja kehitettävänä asuinalueena säilyttämällä Gumeruksen koulu mukaan lukien koulun ylemmät luokat (7 – 9 lk). Koulun peruskorjaus on välttämätön osa koulunkäynnin terveellisyyden ja viihtyvyyden kannalta.

4. Tulevaisuustyössä on esitetty Siikajoen meren puoleiselle osalle Gumeruksen koulun ohella muitakin suoria toimenpiteitä. Säästötoimissa on tarkasteltu Keskikylällä sijaitsevasta kylätalo Heikinhovista luopumista samoin luovuttaisiin Tauvon kioskista. Vanhana ja edelleen vilkkaassa käytössä olevalla entisellä nuorisoseuran talolla, Heikinhovilla on ollut keskeinen merkitys alueella olevien yhdistysten ja järjestöjen kannalta. Paikkakunnan yhdistykset ovat voineet käyttää kunnan omistamaa taloa monissa tilaisuuksissa ja kokouksissa. Monelle yhdistykselle tilojen maksuton käyttömahdollisuus on ollut hyvin tärkeä. Pienenä kotiseutuyhdistyksenä Siikajoki-seura ry:llä ei ole taloudellisia edellytyksiä ottaa omalle vastuulleen kylätaloa. Laskelmissa on talon ylläpidon kustannuksiksi (säästöesitys) todettu 20.000 euroa.

Tauvon suunnassa kioskillä on ollut pikkunaposteltavan lisäksi kesäaikoina keskeinen rooli tapaamispaikkana ja palvelupisteenä. Erityisen suuri merkitys kioskillä on ollut

Tauvon alueen loma-asukkaille ja paikkakunnan muulle väelle johtuen uimarannan ja venesataman läheisyydestä. Siikajoen kunta on panostanut Tauvon alueen kehittämiseen vuosien varrella näkyvästi.

Kotiseutuyhdistys esittää, että Siikajoen kunta jatkaa kylätalo Heikinhovin omistajana ja tarjoaa yhdistyksille ja järjestöille talon käyttömahdollisuudet jatkossakin. Aiempi yhteistyö järjestöjen ja kunnan kanssa on ainakin kotiseutuyhdistyksen osalta koettu erinomaisen toimivaksi. Ennen Heikinhovista luopumisesta tulee tässäkin hakea säästöjen sijaan tulopuolen vahvistamista. On paikallaan selvittää alueen järjestöjen suhtautumista tilasta perittäviin maksuihin. Vanhimmilta osiltaan tätä, yli 120 -vuotiasta, entistä seurantaloa Siikajoki-seura pitää kulttuurihistoriallisena arvokkaana kohteena ja näkee tärkeäksi sen säilyttämisen.

Kotiseutuyhdistys näkee myös Tauvon kioskin osalta toimivimpana ratkaisuna kunnan omistuksen, mikäli kioskille ei löydy muita kiinnostuneita omistajia. Myös kioskin kustannuksia lienee mahdollista kattaa normaalisti kioskitoimintaa harjoittavalta perittävien tilavuokrien kautta.

Lopuksi kotiseutuyhdistys Siikajoki-seura ry esittää toiveen, että Siikajoen kunta huomioi kipeidenkin ratkaisujen yhteydessä edelleen myös kolmannen sektorin järjestökenttää. Järjestöt ja niissä toimivat aktiivit henkilöt ovat tärkeä osa kunnan ja kunnan osa-alueiden toimintaa ja palveluntarjontaa. Vapaaehtoistoiminnan merkitys myös kunnan lakisääteisten tehtävien hoitamisen tukena on paljon isompi kuin kunnan tuet ja avustukset järjestöjen toimintaan.

Siikajoen-seura ry:n hallituksen (johtokunnan) kokouksessaan 16.4. valtuuttamana

Siikajoella 30.4.2024

Vesa Ojanperä

puheenjohtaja